

als Beleg, — als Beispiel anführen Comm. zu AV. Prāt. 4,76. fg. S. 261, 4, II, 7. 14. zu TS. Prāt. 12,3. 13,13. 16,12. 23,4. zu P. 3,4,46. 7,3,94. Siddh. K. zu 6,1,63. AK. 3,6, 39. — उदाहृत am Ende eines comp. nach श्रेणि u. s. w. गाणा कृतादि zu P. 2,1,59. — Vgl. उदाहरण figg.

— अभ्युदा dazu anführen ÂPAST. 1,32,23.

— उपोदा dass.: गायाम् Pâr. GṚH. 1,15.

— प्रत्युदा Jmd (acc.) antworten R. 1,32,10. धर्म वः श्रोतुकामेन यूयं मे प्रत्युदाहृताः Bhāg. P. 6,10,7. in der Grammatik ein Gegenbeispiel anführen Schol. zu P. 8,2,104. — Vgl. प्रत्युदाहरण.

— समुदा sprechen HARIV. 8467. R. 4,38,25. प्रियाणि Spr. (II) 1706. Bhāg. P. 5,14,44. partic. कृतं angesprochen, angeredet HARIV. 5187. gesprochen: वाक्य R. 1,14,23. ausgesprochen MBH. 3,930. worüber gesprochen worden ist, erwähnt M. 1,50. R. GORR. 1,4,8. ausgesprochen so v. a. festgesetzt: दायो दण्डं च यो यस्मिन्काले समुदाहृतः JĀĀ. 2, 222. bezeichnet als, genannt ĀCV. Çr. 8,13,31 (das Metrum verlangt समुदाहृता). SĪH. D. 93. तस्यां तु सर्वविद्यानामारम्भाः समुदाहृताः so v. a. darauf beruhen, wie man sagt, KĀM. NĪTIS. 2,5.

— उपा 1) herbeiholen, — schaffen, für Jmd herbeiholen, darreichen, darbringen, anbieten: Futter dem Ross TBa. 3,9,4,8. ÇAT. Br. 4,6, 9,5, 10,3,5,2. क्वीषि 11,1, 3,35. LĀTJ. 4,5,4. — JĀĀ. 1,288. MBH. 14,1914. R. 1,32,3. 66,19. नावम् 2,52,5. 89,13. 32,63. R. GORR. 1,53, 3. 2,56,20. 7,65,26. ÇĀK. 31,6, v. I. KATHĀS. 18,249. 34,128. 36,78. 38, 42. 43,171. 30,149 (med.). 36,36. MĀRK. P. 32,16. RĀĀ-TAR. 5,110. 444. 6,127. DAÇAK. 88,9. गुर्वर्थम् MBH. 1,758. 14,1645. गुरोरर्थम् 1669. 13,415. द्विजो यथात्ताभमुपाहृताथः VARĀH. BRH. S. 12,18. Bhāg. P. 3,22, 11. 4,19,9. बलिम् 6,19,7. 7,13,38. 10,81,3. रामे वन्यैः पूजाम् R. 1,51, 5. पितृपैतामहं राव्यं तव R. GORR. 2,117,10. — 2) mit sich nehmen MBH. 12,5411. — 3) Jmd in seine Gewalt bekommen, — gewinnen PRAB. 62,13. 63,7. Bhāg. P. 3,16,11 (einen Gott). 10,52,19. — 4) vornehmen, unternehmen: कर्माणि Nir. 2,20. कर्त्रम् AV. 10,1,19. vollbringen, zu Stande bringen: यपोर्मृत्युर्विवाशश्च त्वया तुल्यमुपाहृतौ R. GORR. 2,75,6. anwenden: पत्नम् MBH. 3,1353. — 5) zurückziehen, ablenken: ततस्ततो मनः Bhāg. P. 7,15,33. उर्ध्वमुपाहृतः emporgetrieben: Wind (med.) KĀRAKA 10,7. — 6) ablösen, abhauen: शिरोसि Bhāg. P. 1,7,14. 16 (med.). — Die augmentirten Formen können auch zu उप-कर gehören.

— अभ्युपा (oder अभ्युप) darbringen MBH. 15,11.

— प्रत्युपा Etwas aufgeben, abstehen von Etwas: युद्धमना भव मा प्रत्युपाकरः MBH. 5,4549.

— समुपा herbeiholen, — schaffen MBH. 13,2770 (med.). R. GORR. 2, 12,6. 32,34. KATHĀS. 43,233. 248. MĀRK. P. 63,2. darbringen: यज्ञं समुपाकरत् (hierher oder zu कर mit समुप) R. 1,40,2. 7,90,15. MBH. 14,1920. Bhāg. P. 8,8,15. sich darbringen, — opfern RĀĀ-TAR. 3,93.

— उपन्या ein Geschenk darbringen: वेदमधीत्योपन्याहृत्य गुरुवे GORR. 3,4,1.

— पर्या 1) hinüberggeben: भगाय ÇAT. Br. 1,7,4,6. — 2) umwenden, umdrehen, verkehren ÇAT. Br. 3,4,2,26. 4,1,5,16. सुचम् 11,4,2,13. स्रपसलवि 13,8,2,6. आसन्दीम् 14,1,2,8. ÇĀRKU. Çr. 7,5,5. 17,7,11. —

VII. Theil.

Vgl. पर्याहार.

— प्रतिपर्या wieder umwenden ÇĀRKU. Çr. 7,5,5.

— प्रत्या 1) an sich ziehen: Glieder ÇĀRKU. Çr. 15,13,14. Nir. 14,4. कामान्कूर्मी ऽङ्गानिव MBH. 12,780 = HARIV. 1638. वस्त्रं शनैर्धसेत् । पुनः प्रत्याहरेत् zurückziehen Verz. d. Oxf. H. 234,b,3. zurückhalten 253. a, 20. die Sinne von der Sinnenwelt 236, b, 29. 31. MĀRK. P. 39,42. KĀNDOM. 108. Bhāg. P. 1,13,51. 6,2,40. — 2) wieder an seine Stelle bringen, wieder holen, — aufnehmen, wiederbringen, — erlangen KĀTJ. Çr. 8,8,5. LĀTJ. 5,12,15. 7,6,16. Pfeile 9,1,17. KAUC. 28. 40. MBH. 1, 488. 3,8655. 12,12969. 13,334. 4609. HARIV. 12927. R. GORR. 1,41,18. यज्ञः 6,100,20. MĀLAY. 71,10. KATHĀS. 22,192. 51,64. 113,45. Bhāg. P. 1,15,14. 8,17,15. 24,57. — 3) wieder gutmachen: पितृर्हि समतिक्रांतं प्रत्याकरत् तद्भवान् R. 2,106,13 (113,8 GORR.). — 4) wieder aufnehmen so v. a. — fortsetzen: कर्म MBH. 13,7322. अश्वमेधम् HARIV. 11122. — 5) hinterbringen, melden MBH. 5,7341. — 6) (zurückziehen Entlassenes. Geschaffenes) zu Nichte machen HARIV. 90. LĪŅGA-P. bei MUIR, ST. 4. 325. — 7) DRAUP. 6,7. MBH. 2,2649. 3,2177 fehlerhaft für प्रव्या. — प्रत्याकरण figg.

— व्या 1) aussprechen, sprechen, reden AIT. Br. 2,33. स भूरिनि व्याकरत् TBa. 2,2,4, 2. ÇAT. Br. 1,5,4, 6. मानुषी वाचम् 1,4, 9. 7,4, 20. वाचा 2,4, 2, 3, 2, 4, 38. 2, 8. अत्रत्यम् 2A. 14,4, 2, 1. LĀTJ. 4,3,20. मा मैवं (so ed. Bomb.) व्याकर MBH. 2,776. 3,3047 (auch med.). R. 1,62,15. 65,20. 2,39,8. 100,36. मा मेति RAGH. 15,84. Spr. (II) 2936. नाकास्ततो व्याकरते च वात्सः so v. a. zu reden anfangen 3540. पदा मुनयो ऽप्येवं व्याकरति VIKR. 53,21. KATHĀS. 24,74. 28,128. PRAB. 70,4. तेषामतिव्याकरताम् (so ed. Bomb.) MBH. 1,8258. मुहूर्द्धिः सकर्मार्गेषु R. GORR. 1,79,34. reden —, sagen zu Jmd (acc.) MBH. 7,2150. R. 1,27,11 (28,10 GORR.). 5,24,19. 7,59,2, 6. MĀRKU. 131,11. RAGH. 11. 83. KUMĀRAS. 2,62. PAÑĀR. 4,6,8. PAÑĀT. 109,18. ed. orn. 21,5. तं वचसा HARIV. 4363. नामभिर्गाः so v. a. bei Namen nennen 3730. Etwas sprechen, sagen, aussagen, mittheilen: श्रोमित्येकाकारं ब्रह्म Bhāg. 8,13. नाम करेः Bhāg. P. 6,2,7. तावन्ति पदानि Spr. (II) 7023. वचः, वाक्यम् MBH. 2,1401. 13,6649 (med.). R. 1,48,1. 2,72,38. 5,30,1. वाचं नलम् MBH. 3,2091. न तं किं च न 2159. तस्मै स्वागतम् MBH. 4. RĀĀ-TAR. 1,224. कथाः R. 2,33,5. KATHĀS. 24,81. स्वकर्म R. 2,72,46. यदि व्याकरते (so v. a. beichten sc. इष्कृतं कर्म) विप्राणां धर्मवादिनाम् MBH. 13. 5537. हृदयात्तर्गतं भावम् R. 6,100,1. तस्य देशस्य विस्तरम् 1,34,23 (33,25 SCHL.). R. SCHL. 1,30,3. 2,11,3. उदाहरणानि Beispiele geben Comm. zu TS. Prāt. 24,4, v. I. प्रज्ञानुच्चरितान् so v. a. lösen MBH. 3. 12466. vom Hervorstossen thierischer Laute KĀTJ. Çr. 5,6,39 (अव्याकरत् keinen Laut von sich gebend). P. 4,3,51. MBH. 3,15668. HARIV. 4262. 4334. कौकिलस्य वल्गु व्याकरतः R. 1,64,9 (66,10 GORR.). 2,56,2. घोराः स्म पत्निषो वाचो व्याकरति 1,74,8. मधुरां वाणीं कलम् 2,71,24. भैरवं रवम् (शिवा) 3,29,6. तुमुलाजकृद्दान् die Rākshasa BHĀTJ. 15,2. partic. व्योहृत a) gesprochen, gesagt, ausgesagt, mitgetheilt VS. 8,54 ÇAT. Br. 1,5,4,6. MAITRĀJUP. 6,6 (अ०). MBH. 1,3687 (व्याहृत ed. Calc.). R. 1,2,19. 8,28. 2,65,6. 3,66,13. KUMĀRAS. 6,2. MĀRK. P. 38,6. श्राप 75,21. Bhāg. P. 2,10,33. 3,7,16. 6,16,50. PAÑĀT. 30,8. 168,12. 208.